

SAŽETAK PRESUDE

BRITISH GURKHA WELFARE SOCIETY I OSTALI PROTIV UJEDINJENE KRALJEVINE OD 15. RUJNA 2016. GODINE ZAHTJEV BR. 44818/11

Zakonske odredbe o mirovinama vojnika Gurka nisu bile diskriminatorne

ČINJENICE

Podnositelji zahtjeva su British Gurkha Welfare Society, nevladina organizacija koja djeluje u ime 399 veterana Gurka, i dva umirovljena vojnika Gurka.

Nepalski vojnici Gurke služili su britanskoj Kruni od 1815. godine. U početku su djelovali u okviru (britanske) indijske vojske da bi nakon proglašenja nezavisnosti Indije 1947. godine četiri njihove pukovnije postale sastavni dio britanske vojske. Danas djeluju kao „Brigada Gurke“ te se u nju mogu prijavljivati samo nepalski državljani.

Gurke odlaze u mirovinu nakon 15 godina službe, uz mogućnost produljenja tog razdoblja, ovisno o rangu. Mirovinski plan za vojnike Gurka utvrđen je 1949. godine, a primjenjivao se na sličan način kao i bivši mirovinski plan za vojnike indijske vojske. Visina mirovine se određivala s obzirom na troškove života u Nepal, jer se očekivalo da će nakon umirovljenja Gurke nastaviti živjeti u Nepal. Situacija se bitno promijenila nakon 1. srpnja 1997. godine kada je baza Gurka preseljena u Ujedinjenu Kraljevinu.

Tijekom 2004. godine britanske vlasti su ustanovile da se položaj Gurka tijekom vremena promijenio te da se razlike vezane uz uvjete obavljanja njihove službe (uključujući i pravo na mirovinu) ne mogu više opravdavati na pravnoj ili moralnoj osnovi. Posljedično, britanske vlasti su 2007. godine vojnicima Gurka ponudile mirovinski plan prema kojem bi se njihove mirovine uskladile s mirovinama vojnika britanske vojske. Navedena ponuda omogućila je vojnicima Gurka koji su umirovljeni na dan ili nakon 1. srpnja 1997. godine da prijeđu na mirovinski sustav ostalih vojnika britanske vojske, ukoliko su bili u službi britanske vojske najmanje četiri godine. Prijenos prava na mirovinu stečenih nakon 1. srpnja 1997. godine vršio se po modelu godina-za-godinu. U odnosu na razdoblje prije 1. srpnja 1997. godine, jedna godina službe vojnika Gurka vrednovala se kao 23 do 36% jedne godine službe ostalih vojnika britanske vojske istog ranga.

Tijekom ožujka 2008. godine podnositelji su pokrenuli postupak pred britanskim sudovima radi osporavanja zakonitosti odluke prema kojoj vojnici Gurka, umirovljeni prije 1. srpnja 1997. godine, nisu imali mogućnost prelaska na novi mirovinski plan, kao i zakonitost odluke prema kojoj se vojnicima Gurka, umirovljenima nakon 1. srpnja 1997. godine, ranije godine službe nisu vrednovala jednako kao i ostalim vojnicima britanske vojske.

Podnositelji su prigovarali da su bili diskriminirani glede prava na vojnu mirovinu na osnovi dobi i/ili nacionalnosti. Tvrdili su da su bili stavljeni u nepovoljniji položaj od mlađih vojnika Gurka koji su imali više godina službe nakon 1. srpnja 1997. godine, kao i od ostalih vojnika britanske vojske. U siječnju 2010. godine Visoki sud je odbio njihov zahtjev. Vezano uz navodnu diskriminaciju na osnovi dobi, Visoki sud je smatrao da razlika u postupanju nije bila posljedica razlike u dobi, već činjenice da se služba obavljala nakon 1. srpnja 1997. godine. Vezano uz navodnu diskriminaciju na osnovi nacionalnosti, Visoki sud je bio

mišljenja da se razlika u postupanju javila zbog različitog povijesnog položaja Gurka te da je određivanje dana 1. srpnja 1997. godine kao prekretnice za drugačije postupanje bilo racionalno i razumno. Žalba podnositelja na navedenu odluku bila je odbijena. Konačno, u prosincu 2010. godine Vrhovni sud nije odobrio podnošenje žalbe.

PRIGOVORI

Pozivajući se na čl. 14. Konvencije (zabrana diskriminacije) u vezi sa čl. 1. Protokola br. 1 (zaštita vlasništva), podnositelji su prigovarali da su glede prava na mirovinu stavljeni u nepovoljniji položaj od ostalih vojnika britanske vojske, navodeći da se njihova služba procjenjivala tek kao 23% službe ostalih vojnika. Podnositelji su prigovarali da je takvo postupanje predstavljalo diskriminaciju na osnovi nacionalnosti, rase i dobi.

OCJENA SUDA

Sud je ponovio da čl. 1. Protokola br. 1 ne jamči pravo na mirovinu određenog iznosa. Ukoliko je država ugovornica odlučila donijeti određeni mirovinski plan, ona to mora učiniti na način koji je u skladu sa čl. 14. Konvencije. Da bi se podnositelj mogao pozvati na povredu čl. 14 Konvencije, mora doći do razlike u postupanju na osnovi određenih svojstava osobe u istim ili bitno sličnim situacijama. Takva razlika u postupanju je diskriminatorna ukoliko nema objektivno i razumno opravdanje. Drugim riječima, ako nema legitiman cilj te ne postoji proporcionalnost između upotrijebljenih sredstava i cilja koji se želi postići.

(a) Prigovor rasne diskriminacije

Podnositelji su priznali da nisu pokretali postupak vezan uz prigovor rasne diskriminacije pred domaćim sudovima. U tom dijelu, Sud je odbacio njihov zahtjev kao nedopušten zbog neiscrpljivanja domaćih pravnih sredstava.

(b) Prigovor diskriminacije na osnovi nacionalnosti

Sud je smatrao da se prema vojnicima Gurka nesumnjivo postupalo drugačije nego prema ostalim vojnicima britanske vojske, s obzirom da su se do 1997. godine na njih primjenjivala pravila drugog mirovinskog sustava. Dodatno, za one vojnike koji su imali mogućnost prelaska na mirovinski sustav koji se primjenjivao na vojnike britanske vojske, po modelu godina-za-godinu mogla su se prenijeti samo ona prava na mirovinu koja su bila stečena nakon 1. srpnja 1997. godine, dok su se prava stečena za službu prije tog datuma vrednovala aktuarski (godina službe vojnika Gurka vrednovala se kao 23-36% vrijednosti jednogodišnje službe ostalih vojnika britanske vojske istog ranga). Sud je primijetio da su i same britanske vlasti priznale da se vojnici Gurka nalaze u nepovoljnijem položaju te da iznosi njihovih mirovina nisu prikladni.

S obzirom da se baza Gurka premjestila u Ujedinjenu Kraljevinu i da su svi vojnici Gurka, koji su bili umirovljeni nakon 1. srpnja 1997. godine, a imali su najmanje četiri godine službe u britanskoj vojsci, mogli tražiti preseljenje u tu zemlju, Sud je ustanovio da su se od 2007. godine vojnici Gurka nalazili u „bitno sličnoj situaciji“ kao ostali vojnici britanske vojske.

Ipak, Sud je smatrao da je razlika u postupanju bila objektivno i razumno opravdana. Odabir dana 1. srpnja 1997. godine kao prekretnice nije bio proizvoljan. Navedeni datum označavao je preseljenje baze Gurka u Ujedinjenu Kraljevinu, a time i početak stvaranja veza s tom

zemljom. Sud je bio mišljenja da vojnici Gurka umirovljeni prije tog datuma nisu uspostavili nikakvu vezu s Ujedinjenom Kraljevinom te da je za njih najprikladniji mirovinski plan koji se na njih primjenjivao u Nepal.

Nadalje, Sud je napomenuo da svrha povlaštenih vojnih mirovina nije bila omogućiti vojnicima život bez ostalih izvora prihoda nakon umirovljenja. Uzevši u obzir činjenicu da su vojnici Gurka odlazili u mirovinu nakon 15 godina službe, a većina ostalih vojnika britanske vojske nakon 22 godine, svakako se očekivalo da nakon napuštanja vojne službe imaju i druge izvore prihoda.

Naposljetku, Sud nije našao razlog zašto se visina mirovina vojnika Gurka ne bi određivala s obzirom na zemlju umirovljenja. Kao prvo, teško je uspoređivati položaj umirovljenika u različitim zemljama temeljem socijalno-ekonomskih uvjeta života u tim zemljama. Kao drugo, mirovine su se smatrale oblikom „odgođene“ plaće, a mnogi poslodavci – i na domaćoj i na međunarodnoj razini – prilagođavaju plaće troškovima života u gradu ili zemlji zaposlenja.

Slijedom navedenog, Sud je zaključio da nije došlo do povrede čl. 14. Konvencije u vezi sa čl. 1. Protokola br. 1.

(c) Prigovor diskriminacije na osnovi dobi

Razlika u postupanju prema vojnicima Gurka na osnovi dobi proizlazila je iz odluke da će se po modelu godina-za-godinu procjenjivati samo služba nakon 1. srpnja 1997. godine. Sud je bio mišljenja da je svaka razlika u postupanju na osnovi dobi bila objektivno i razumno opravdana iz istih razloga kao i razlika u postupanju na osnovi nacionalnosti. I u ovom slučaju, Sud je zaključio da nije došlo do povrede čl. 14. Konvencije u vezi sa čl. 1. Protokola br. 1.

Ovaj sažetak izradio je Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava. Sažetak ne predstavlja službeni dokument Europskog suda za ljudska prava te ne obvezuje taj Sud.

© Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava.